

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként; szövegek között és nyílttér 1-50 Dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. : : : 202. szám. : : : :

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

VI. Évf.

Murska Sobota, 1927. október 23.

40. Szám.

Gyilkol a politika.

Még le sem csillapodtak azok az izgalmak, melyeket Kovacsevics Mihály tábornoknak a komitácik által történt meggyilkoltatása váltott ki, már is egy újabb rémes gyilkosság borítja fel a kedélyek békéjét. Az említett gyilkosság szülő anyja a Macedon kérdés; vajjon a mostani gyilkosság valójában micsoda számlára lesz elkönyvelve? Azt ugyan nem fogja elhinni senki ember fia sem, hogy a római, fiatal egyetemi hallgató saját jó szántából pénzt és életet áldozva Prágába menjen gyilkolni! — Maga az a tény, hogy az áldozat Albánia követe, a gyilkos szintén albán fiú, de rómiából indul gyilkolni, — gondolkodóba ejti az embert s további kutatásában föltétlenül a felbujtót keresi.

Maga a borzalmas eset a következő: Prágában tizenegyedikén este a Passage kávéház első emeletén Cena bég prágai és beográdi albán követet revolverrel agyon lőtte Algibiada Bebi nevű albán diák. A bég kávéházban egy asztalnál ült s tőle nem messze egy másik asztalnál a fiatal diák. Szóváltás volt köztük ugyan, de ezt abba hagyták. Cena bég később távozni készült s a ruhatárba ment. A diák ide követte, s itt közvetlen közelből hátulról kétszer fejbe lőtte. Mindkét revolver lövés halálos volt. A diák nyugodt maradt s midőn elfogták, átadta utlevelét. A rendőrségen elmondta, hogy apja Elbasszánban gimnáziumi igazgató, ő pedig Rómában tanult az egyetemen s innen jött Bécsen keresztül ezelőtt három nappal Prágába azon szándékkal, hogy Cena béget megölje. Boszut akart a bégen állni, mert renegáttá vált s a macedon szervezeteket cserben hagyta. A merénylő, ki most huszonhárom éves, azt állítja, hogy ő semmi féle szervezetnek nem tagja s a saját költségén jött Prágába a béget megölni.

Cena bég ellen már vagy huszszor terveztek merényletet még Beogradban, s folyton detektívek őrizték. Most is detektív várakozott rá a kávéház kapujában,

POLITIKAI ÉLET.

Mexikóban a forradalom még egyre tart.

A mostani elnök: Calles, híres szabadkőműves s már az Egyesült államoktól kért fegyvert és municiót ellenfele Gomez tábornok ellen, de nem kapott. A lázadás fő fészke Vera Gruz városa s ide sereglenek más államokból is tömegesen, hogy Gomez tábornokot megsejtsék. Calles elnök helyzete már elég veszélyes.

Jugoszláv és Bolgár dolgok.

A stípi gyilkos merénylet miatt beállott feszültség Jugoszlávia és Bulgária között jelenképpen enyhült.

Kovacsevics tábornok merénylői közül menekülés közben kettőt agyonlőttek egy barlangban az üldöző csendőrök, egyet pedig élve fogtak el. A gyilkosok nyomára a radovistei bíróság vezette a csendőrséget s így a kitűzött 100.000 dinár jutalomnak felét ő fogja megkapni, a másik felét pedig a csendőrség vezetője. A meggyilkolt tábornokot Beogradba hozták s itt temették el nagy katonai díszel s óriási részvéttel.

Hogy a további macedon támadásoknak elejét vehessék, a bolgár kormány egész Bulgária területére elrendelte az ostrom állapotot. Egyáltalában a bolgár kormány oly intézkedéseket fogantatott, hogy a Jugoszláv kor-

mány ezekkel megelégedett s minden további diplomáciai lépéstől elállott.

Angol és francia diplomáciai körökben nagy megelégedéssel fogadták a jugoszláv kormány higgadt és tapintatos magatartását.

Angol tekintélyes lapok arról írják, hogy a bolgár komitácik mozgalmakat olasz részről támogatják, mert Olaszországnak érdekében állna, hogy a jugoszláv-bolgár viszony elmergesedjék.

Újabb hírek szerint bolgár komitácik és görög határőrök között Gornicseva görög határmenti község mellett ismét véres összeütközés történt. A bolgár komitácik a szomszédos albán hegyekből jöttek le s az összeütközés folyamán közülök kettő elesett, a többi pedig elmenekült.

Kínában

folyik a harc Peking birtokáért. A déli nemzeti hedsereg diadalmasan nyomul előre s Peking főváros pár nap múlva biztosan birtokába kerül. Az északi csapatok Csang-Cso-Lin vezénylete alatt döntő ütközetet vesztek, mely már hat hónap óta tartott. Szóval, Peking sorsa pár nap múlva eldől.

Spanyolországban

összeült a nemzetgyűlés, melynek tagjait majdnem mind a kormány nevezte ki. Az elnök kijelentése szerint ez a gyűlés nem

törvényhozó, hanem csak tanácskozó testület, a kormány segítségére.

Romániában forradalom készül.

Kolosvárról írják, hogy egész Romániában forrongás észlelhető. Ugyanis Romániában mindjobban érvényre jutnak azok a törekvések, hogy Károly királyt vissza kell hívni. Ez azért Mária özvegy királyné elhagyja az országot, hogy fiával ne találkozzék. Románia külföldről sem kaphat kölcsönt s ez is siettetti a forradalom kitörését. Egész Erdélyt katonaság és csendőrség szállta meg, míg Aradon, Temesváron és Nagyváradon a sziguranca örködik igen szigoruan, de törekvése alighanem mégis hiába való lesz s a forrongás kirobbanását aligha tudja megakadályozni.

A pápa és az Olasz királyság.

Római diplomáciai körökben sok szó esik arról hogy a Vatikán és az Olasz királyság között a kibékülés lehetséges lesz.

Mussolini és a Vatikán között ugyanis tárgyalások folynak erről s valószínűleg oly formán lesznek megoldva a kérdések, hogy a pápa a Vatikán birtok felét vissza kapja a régi teljes hatalmát, sőt ezen terület egy földdarabbal meg lesz hosszabítva a tengerig, míáltal lehetséges lesz, hogy a pápa önkéntes elzárkózottságából kiléphessen.

Politikai szemle.

A kormányzó pártok viszonyainak tisztázása még most sem végleges. Vukicsevics miniszterelnök a demokrata pártra bizta a végleges bizalmi nyilatkozatot, viszont a demokraták saját miniszterekre bizzák a döntést. Mindegyik félnek vannak föltételei és követelései, melyeket kölcsönösen ki kellene elégíteni.

A képviselői mandátumok igazolása még mindig tart, mert igen sok mandátum mellett és ellen esnek viták a felszólalások kapcsán. Így pl. a szarajevói mandátumok igazolása körül magában a kormányzó pártban is

mert a bég azt mondta, hogy csak keveset fog időzni.

A bég holttestét Tiránóba fogják szállítani eltemetés céljából.

Igy távódott le ismét egy politikusnak az életete, ki egész őszintén az albán-jugoszláv barátság megteremtésén és annak ápolásán fáradozott.

Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy a jugoszláv politika keresi most azokat az indító okokat, melyek elvezetnek azokhoz az érdekekhez, melyek Jugoszlávia gyengülését, bomlást esetleg teljes pusztulását óhajtják.

Kézen fekvő, hogy a vezető fonalak Olaszországban irányulnak és Mussolini az, akinek érdekében áll, hogy a Balkán békéje lehetőleg minél előbb és minél nagyobb mérvben meginogjon, hogy azután céljait ő is megvalósíthassa.

Régóta folyik az akna munka, mert az olasz külpolitika igen ravasz, és csupán csak az igazság fegyverével küzdeni ellene nagyon is ártatlan dolognak látjuk, s eredménye nem lesz.

Vajjon hová vezet Mussolini mesterkedése?

ellentétek támadtak. A muzulmánok állítólag szabálytalanság folytán egy mandátummal kevesebbet kaptak s ezt a radikálisoknak rójják fel. E tekintetben a demokraták is támogatják a muzulmánokat. A dologgal pedig sietni kell, mert 20.-án estig az igazolásokat be kell fejezni.

A parlamentelnökségének megválasztása október 20.-ára van kitűzve.

Általában a helyzet az, hogy bizonyos nyugalom látszik a dártonnál, de ez a csend végleges biztosságu megállapodásnak épen nem mondható, mert egyes frakciók elhelyezkedése még csak nagyobb politikai események bekövetkeztével válik majd esedékessé.

A mi iskola ügyünk.

A kultúra előfeltétele az elegendő és jó iskola. Ezt legalább mi Prekmurecek így tudjuk. Azért nem tudjuk felfogni, mire jó az a sok polemia, mely különösen a gimnázium felsőbb osztályainak M. Szobotában való megszüntetése kapcsán vetődött fel, mikor a sok ellentétes vélemény az ügynek éppen hátrányára van.

Szülői nevelés után, tagadhatatlanul, jön az óvoda, nem beszélve a napközi gyermekotthonról, habár ezt a háladatos intézményt a Pribicevics rezsim magyarizáló kertnek bélyegezve szüntette be Prekmurjében. Szlovénia sok helyén, bár kötve hisszük, hogy azt a célt szolgálják (!), pedig ott diszelegnek a dolgozó anyák öröme, s a jövő generáció érdekében.

Második helyen áll az elemi iskola. Ez adja az általános és alapismereteket. Hogy ez az intézmény minálunk Prekmurjében hogyan funkcionál, annak elbírálására mi nem vagyunk hivatva, csak azt jegyezzük meg, hogy falusi népiskola egész más, céljának megfelelőbb tanterv szerint kellene működnie.

Most pedig jön az a kérdés, mely a magasabb képesítést érinti.

A m. szobotai már főgimnázium-má fejlesztett alginmáziumot, mint az tudott dolog, ismételtén redukálni akarták. Ezzel kapcsolatban élénk vita fejlődött ki azon két vélemény között, vajjon Prekmurjének főgimnázium kell-e, avagy a Rakicsánban felállítandó egyéves földmives- és állattenyésztő iskola maradjon-e meg. Természetes a lateiner osztály főgimnázium, a civilizáltabb gazdaközönség pedig a földmives iskola és az alginmázium, illetve földmivesiskola és főgimnázium mellett foglalt állást. S hogy most melyik a kelyesebb álláspont, az világosan kitűnik.

Azok, kik a főgimnáziumot úgy akarták megmenteni, hogy áskálódtak a Rakicsánban felállítandó földmivesiskola ellen, ezt rosszul cselekedték. Helyesen úgyjártak volna el, ha minden szakegyesülés kérte volna a neki jobban kelendőt, alaposan megindokolva, de korántsem azzal, hogy a

másik intézmény felesleges. Kell a főgimnázium, ha kulturált népből kultur államot akarunk, ez, magát a civilizált államok közé sorakoztatni akaró, államunknak saját érdeke. Viszont azt sem tagadhatja le senki embere, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett a gazdák ne művelődjenek, ne halahdassanak a gazdálkodás modern korával, hogy annak fiai ne tanulják meg a földet intenzíve megművelni, okszerűen gazdálkodni s minden rendelkezésre álló eszközzel a többtermelést szakiskola útján elsajátítani. Aki ez ellen foglal állást, az vagy bizalmatlan ezen intézménnyel szemben, vagy halálos ellensége a gazdatársadalomnak, illetve civilizálódásának. Pedig tagadhatatlanul több értelme van ennek, mint lateiner proletárokat nevelni — főgimnáziummal.

Gazdaközönségünk között vajmi kevés akad olyan, kinek volna tehetőség ahoz, hogy fiát érettségiztesse s úgy vegye haza gazdálkodni. Négy gimnázium és egy év a földmives iskolában, ez megadja a neki kellendő középképzettséget, vezérfonalat a gazdálkodáshoz, alapot az önállóításhoz, de tekintve a fiatal hajlítható kort, szakmájához szükséges munkakedvet is.

Mi tehát kitartunk a rakicsáni földmivesiskola mellett, annál is inkább akkor, mikor népiskoláink kötelező gazdasági továbbképzőre nincsenek berendezve, kulturbotránynak bélyegezzük azonban azt a cselekedetet, ha egy állam egy százezeres népnek még egy főgimnáziumot sem tud fenntartani abból a rengeteg adóból, melyet ugyanez a terület népe véres verítéke árán is oly szótlanul fizet be.

Kivel érintkezzünk legtöbbször?

Erre a kérdésre természetesen csak akkor felelhetek legmegfelelőbben, ha az illetőt ki e kérdésre kíváncsi és annak különleges helyzetét ismerem. Ha válogatni lehet bennük, és erre valóban sokkal többször megvan a lehetőség, mint azt hianők, úgy válasszuk a bölcsőbbeket társaságunkba, olyanokat akitől tanulni lehet, akik nekünk nem kedveskednek, akik minden tekintetben túlhaladják ismereteinket. Minden esetre jobban tetszenek nekünk az olyan körök, melyek tagjai alánk rendelt lelkek, akik mindannyiszor táncolnak, ahányszor a mi magas geniuszunk a bűvészpálcáját meglengeti. Mi közben persze csak azok maradunk, akik voltunk és nem nyerünk sem bölcsességben sem erényben. Vannak ugyan helyzetek, amikor hasznos és tanultságos a különféle képességek közé is kerülni, sőt bizonyos fokú kötelesség is, hogy ne csak olyanok mellé telepedjünk, akitől mi tanulhatunk, hanem akik tőlünk tanulhatnak és akiknek joguk is van arra, hogy azt követelhessek. Ezen szolgáltatásunknak nem szabad azonban annyira menni, hogy a számadásunk, amely egykor az arany ifjuságunk ko-

ráról ad értékeket, hátrányunkra, elmaradottságunkra essék.

Gyakran rendkívül sajtáságos dolog az a hangnó, mely a különféle társaságokban uralkodik. Előítélet, hiúság, hanyagság, autoritás, utánzási vágy és ki tudja mi még, hangolják a hangulatot az emberek akik egy közösségben együtt élnek nemcsak nap-nap után, hanem éveken át egyféle sajtáságos mód szerint gyülekeznek, mulatnak, egyes dolgokat maguk között hajtogatnak, tárgyak felett beszélgetnek, melyek mindannyuknak, de egyenként is végtelen unalmasak, mégis azt hiszik, e szokásnak e kényszernek hódolniok és azt az életmódot folytatni kell. Megadja-e a társaságok legtöbbszörének a valódi élvezetet? Annál rettenetesebb, ha kis helyeken szabad emberek vagy éppen falun, akik egészen lezseren élhetnek — a rezidenciák szokásait utánözva magukat kinezva az unalom ezen igájába fektetik fejüket. Ha iársaságunkban a meghallgatás súlyával rendelkezünk, akkor kötelességünk hozzájárulni, hogy e hangulatot észszerűkre stimmeljük.

Ha ezt nem lehetne megértően elérni, akkor ne viselkedjünk szögletesen, némán vagy éppen haragosan a jelenlevők előtt, nehogy az amugy is érezhető szorongatottságot fokozzuk is mindenkit arra a gondolatra gerjesszünk, ne jó volna messze innen lenni. Nagy városban iehet leginkább észrevétlenül és egészen az egyéni gusztus szerint élni, ilyen helyen nem leszünk kigunyólvá, ellenőrizve, megfigyelve, a háztartásunk, a ruházódásunk, az étkezésünk megkritizálva. Nem kell fogadnunk az unalmas politikai tudálékosokat, pletykálkodókat, akik egy elfeltett szóból kinos helyzeteket teremtsenek nekünk, melyek bennünket messzeható beszéd tárgyává tesznek. Nem vagyunk kitéve iztelen támadásoknak és nevetséges klasszifikálásnak: ez szlovén, ez magyar, ez vend, ez katolikus, ez evangélikus stb. Hassunk oda, hogy értéktelen aprólékoságokat ne csevegjünk, ezt azzal érijük el, ha megfeszített ésszel szórakozunk, akár okosabbakkal, akár gyengébbekkel, akár stréberekkel avagy szerényekkel beszélgetünk.

TORMA.

Ilyenkor ősz tájon sok a gomba mérgezés. A tanúság az, hogy aki biztosan nem ismeri a gombákat, az ne egye meg. Vagy próbálja ki, melyik a mérges, melyik az ehető? Erre a célra legalkalmasabbnak látszik a saját felebarátunk. Ha annak nem árt meg, akkor nekünk sem! Így tett egyszer a mi jószágos házi gazdánk is, Istenben boldogult N. N. plébános. Nagyon szép vargánya gombát kapott ajándékba, de mivel egyikünk sem volt biztos gombaismerő nem mertük azonnal elkészíttetni. Am a gombát mindnyájan szerettük.

Mi tevők legyünk hát? Épen parochián tartózkodott egy kolduló barát. Házi gazdánk kiadá tehát a konyhán a rendeletet, hogy vacsorára csináljanak a barátnak a gombából külön s ha baja nem esik, akkor másnap mi is eszünk. Am a barát jól kilakmározott a gombából, meg is köszönte szépen, de biz ő kelmének kutya baja sem lett tőle.

Másnap mi is vigan ettük a finom gombát, mutatva örömmünket, ami nagyon tetszett a mi humoros gazdánknek. Persze, a dolog csak jó izü tréfa volt, mert mi mindannyian nagyon jól ismerjük a vargányát.

* * *

Közismert ur nagyon meghült egyszer s szörnyen köhögött. Orvoshoz menni azonban nem akart. Ő hát nem ad a Doktor-nak pénzt!

Elment tehát a patikába s kért valamit a köhögése ellen.

„Menjen csak az orvoshoz,“ szól a patikárius!

„Ugyan, érdemes is ezzel a köhögéssel az orvosnál költségeskedni?“

„No jó“, szól végre a patikus!

„Itt egy üveg orvosság, ezt szépen megissza, használni fog biztosan.“ Azzal ad neki egy üveg budai keserű vizet.

Harmadnapra találkoznak az utcán. Megkérdi a patikus a páciensét: „No, komán, hogy van, köhög-e még?“

„Nem merek“. Volt a válasz.

* * *

Italos barátunknak a sok bor már egészen elrontotta a gyomrát. Az orvos azt rendelte neki, hogy tartozkodjék az ivástól s tartson diétát, igyék karlsbádi vizet. A pasi megfogadta a jó tanácsot s egy jó darabig feléje sem nézett a doktornak.

Egyszer csak találkoznak, de bizony a mi emberünk meg csak be volt csipve.

„Hát maga mit csinál már megint? Nem mondtam, hogy igyék karlsbádi vizet!“

„Hát iszen azt iszom, kerem, néha két üveggel is egy egy nap!“

„Nem azt látom én“, szól a doktor.

„De igen, borral keverve iszom, így igen jót tesz!“

HIREK.

— Nagy vadász szerencse. F. hó 20.-án kiváló szerencse érte Lipovšek Gáspár közszeretnek örvendő glavárunkat. A fácánosban tartott cserkészés alkalmával pár óra alatt három szép szörméjü rókat lött. Gratulálunk!

— A parlamenti reform. Az új képviselő választási törvénytervezet kidolgozása már folyamatban van s a

kormány a parlamenti reformot végre fogja hajtani. A terv szerint a parlamentnek 320 tagja lesz. A törvénytervezet a járási rendszeren alapul országos listával kapcsolatban oly formán, hogy 270 képviselőt a járáások választanak relatív többség alapján, míg 50 képviselői mandátumot országos lista alapján osztanak el a pártok között. Azok a pártok, amelyeknek legalább 50.000 szavazatuk volt a járási választásokon, azok kapnak még mandátumot az országos lista alapján is.

— Az árvíz sem ment meg az adófizetéstől. Az alsó Bácska dunamenti községeit 1924-ben és 1926-ban s Duna áradása tette tönkre, 1925-ben pedig még a jégverés is pusztította őket. A lakosság teljesen tönkre ment s apró kölcsönökből tartotta fenn magát. Dacára annak, hogy az 1927—28 évi pénzügyi törvény összes adójukat törölte, a pénzügyi hatóságok most könnyörtelenül be akarják rajtuk hajtani az adókat, holott így a lakosság teljesen földön futóvá válik.

— Egy érdekes pénzügyminiszteri rendelet. Dr. Markovics Bogdán pénzügyminiszter egy igen fontos, érdekes és sürgős rendeletet adott ki a takarékosági szempontból. Megállapítja rendeletében a miniszter, hogy a pénzügyi hivataloknál igen fölös számmal vannak oda nem való, képzetlen, felesleges munkaerők, kik teljesen szükségtelenek. Ennél fogva felhívja a miniszter a pénzügyi hatóságokat, hogy az ilyen munka erőktől az államot szabadítsák meg, mert feleslegesek is épen az ilyenek miatt nem lehet a rendes, szükséges hivatalnokokat megfelelően fizetni. E tekintetben a miniszter oly szigorúan jár el, hogy a hivatalok vezetőinek a rendelet végrehajtására csak tíz napot engedélyezett.

— Egy új sziget. A Tompa szigeten levő brit konzulátus jelenté, hogy a Lobournam nevű hajóról jelentést kapott, hogy egy sziget emelkedett ki a tengerből. Ez a sziget pedig nem más, mint a nemrég elsüllyedt Folkon nevű sziget, mely most vulkánikus erők következtében ismét kiemelkedett a tengerből. Ezt már meg is alapították. A sziget terjedelme hosszúságban egy és fél kilométer s szélessége pedig ezernégyszáz méter lehet. A sziget emelkedése még egyre tart. (Ez a sziget csoport a Csendes tengerben, a Polinéziai—Ausztráliai, szigetcsoportban fekszik.)

— Az agrár miniszter a bánáti telepések között, Dr. Andrics Vláda, miniszter meglátogatott több bánáti telepés községet s némely helyen, különösen a lakás viszonyokra vonatkozóan oly állapotokat talált, hogy egyeseken megbotránkozásának adott kifejezést. Istállóknak, pajtákban stb. 60—80 ember él összezűfolva, mi a minisztert egészen meglepte. A miniszter azonnal intézkedett, hogy ezek az állapotok megszűnjenek.

— Párisból Délamerikába. Coste és Le Brix francia repülők Párisból Délamerikai útra indultak. Az utat négy szakaszban akarják megtenni.

— Elégett egy fából épült város. Indiában Peshabar nevű várost a tűzvész majdnem teljesen elpusztította. A házak itt fából vannak s így egyetlen nap alatt több mint ezer ház égett el. Eddig negyven emberről tudnak, kik a tűzben lelték halálukat.

— Horvátországi községi választások. Horvátországban már megtörténtek a községi választások. A zágrabi tartomány választási eredményei a következők: a Radicspárt kapott 1389 képviselőtestületi tagot; a föderalisták 169; független demokraták 114; a demokraták 86; a klerikálisok 38; a szocialisták 17 és a kommunisták két választott képviselői testületi taggal kerültek ki a választási küzdelemből.

— A főispán pénztárcája. Becskerekéről írják a következő érdekes esetet: Dr. Zsupanszki Szlavkó volt főispánnál a napokban egy hat tagú küldöttség járt, hogy ötlet valami közbenjárásra kérje fel; minthogy ő most a becskerekeli disszidens radikálisok vezére. Egy negyed órai tanácskozás után a volt főispán megígérte közbenjárását s a küldöttség tagjai szépen eltávoztak. Később meglepetéssel vette észre a főispán, hogy a küldöttséggel egyidejűleg eltűnt a pénztárcája is. A főispán följelentést tett a rendőrségen.

— Hadgyakorlatok Zágreb környékén. A zágrabi és varasdinai helyőrségek között az őszi hadgyakorlatok e hó 13.-án kezdődtek meg. A hadgyakorlatokat a szávai hadtest parancsnoka Uzun Mirkovics tábornok vezeti. Az összes csapatok a legmodernebb felszereléssel vonultak ki minden fegyvernemből. A manővereken repülő osztagok is vesznek részt.

— Mexikóban folynak a kivégzések. Jalapa városban a kormánycsapatok kivégezték az államvasutak volt elnökét tizenöt hívével együtt, mert az volt ellenük a vád, hogy támogatták a forradalmárokat. Jalapa város Vera Gruz tartományban fekszik, melynek fővárosa Vera Gruz a forradalom főfészke.

— Öngyilkos postamester-nő. A debeljacsi postamester-nő Burges Mária a hivatalos pénzből negyvenezer dinárt elsikkasztott. Letartóztatták, s miközben a pancsevói ügyzség fogházába szállították, utközben megmérgezte magát s meghalt.

— Földrengés. Bécsben közép erősségű földrengés volt, mely nagy ijedelmet okozott a városban. A földrengés este volt, mikor a színházak és mulatók tele voltak közönséggel s így a rémület annál nagyobb volt. Történt sok kisebb, nagyobb baleset is, s néhány kevésbé veszélyes tüzeset is. A földrengés 10 másodpercig tartott. Ugyancsak észleltek földrengést még Győrben, Sopronban, Pozsonyban is, mindegyik hevesebb földrengésekkel.

— A szovjet tíz éves. Oroszországban a szovjet kormány nagy ünnepségekkel fogja a szovjet fennállásának tíz éves fordulóját emlékeztetessé tenni. A külföldről is nagy számu vendéget várnak az ünnepségekre, még Amerikából is. A pompa óriási lesz.

— Egy új sport. Kollmann, klagenfurti mérnök kitalált egy vízi skit, mellyel még a hullámzó vízben akárki könnyen járhat, még ha uszni sem tud. A vörthitón próbálták ki s semmi megerőltetést nem okoz. Akár utcai ruhában is kipróbálható.

— Egy anya kiirtotta családját. Szarajevóban Tüz Milán cipész már rég idő óta vak volt egyik szemére, melyet pálinka étetés közben égetett ki. A napokban elvesztette másik szeme világát is és teljesen megvakult kereset képtelen lett. Ez a csapás annyira elkésérítte a feleségét, hogy négy gyermekét: nyolc és négy éves fiát, öt és három éves leánykáját elvitte a Boszna folyó hidjára, ott a vízbe lökdöste őket, majd maga is a gyermekei után a vízbe ugrott a híd-ról. A rémes tettet senki sem látta s így mind az öten elpusztultak.

— Rendőr-kutya tolvajt nyomozott ki. A sztáribecseji csendőrség kukorica tolvajokat keresett. Sokáig nem tudott nyomra akadni, végre is rendőr-kutyát vittek a helyszínére, majd onnan szabadon bocsátották. A kutya az utcán egy csomó ember közé szaladt s az egyiknek a ruháját kezdte tépni. Kiderült, hogy ez volt a kukorica tolvaj.

— Repülőgép hírek. Egy huszonhárom éves fiatal amerikai nő Miss Ruth Elder elindult Haldeman kapitánnyal, hogy az Océánt átrepülje. A viharos tenger felett, az Azori szigetek táján vi-gyuladt a gépolaj vezetéke s kénytelenek voltak leszállani. Az uton levő Barendrecht holland gőzös észrevette a veszélyt s a repülőket a nyílt tengeren megmentette, mielőtt még elégték volna. Azután kitette őket az Azori szigetekre. Amerikában nagyon örülnek a fiatal pilóta nő megmenekülésén, aki csak nem rég ment férjhez és egy amerikai szépség versenyen győztes lett.

Egy angol kapitány: Machintosh azzal a tervvel foglalkozik, hogy Japánba repül, hogy a német távolsági rekordot megdöntse.

A német Junkers gép Lvvse pilóta vezetésével folytatja útját Amerika felé. Egy angol hajó Lissabontól háromszáz méter földnyire látta repülni azori szigetek felé.

Levine amerikai pilóta hajón utazik vissza Amerikába s mint mondja, a tavaszon visszatér Európába s vissza fog repülni in-

nen Amerikába. Reményli, hogy nem fogja senki sem megelőzni.

— Zágrábban sarlach járvány uralkodik és pedig oly rettentő erősen, hogy a betegek negyed része belehal. Minden védekezés és elővigyázat, óvintézkedés nem használ semmit. Jó lesz nekünk is éber szemmel lenni és a zágrabi utazók után az ajtókilincseket szappannal jól megmosni.

— Newyorkban felrobbant egy ház. Newyork város olasz negyedében egy ház felrobbant és romba dőlt. Öt halott és tizenegy sebesült maradt a romok között. A házban valószínűleg olasz anarchisták laktak s ezeknek a titkos bomba gyáruk lehetett ott, mert egy kész bombát találtak a vizsgálat alkalmával.

Szerkesztői üzenet.

R. A. T. Legkésőbb szerdán délelőtt kell postára adni.

K. L. Z. Kérem sziveskedjen néhány rövid dolgot elküldeni.

G. J. K. Mind elfogytak, kérek újakat.

K. I. P. Tisztelettel kérem meg nem feledkezni rólam. A lappal kapcsolatosan sok kiadásaim vannak helyesebben voltak.

K I N O

V MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 23. oktobra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Tajanstvena crna Maska

Drama u dva dijela.
Dio II. 5 činova.
U glavnoj ulozi:
FERN ANDRA

VSTOPNINA: Gornje lože
12 Din., spodnje lože 10 Din.,
in II. prostor 5 Din.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

Vsakovrstne sirove
k o ž e

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

KÖZGAZDASÁG.

A jugoszláv-magyar tárgyalások beográdi hírek szerint eddig igen kedvezően haladnak előre. A tárgyalás első három hetében az anyag nagy részét már elvégezték s egész sor meg egyezés már meg is van szövegezve. Most folynak a letétek-, árvapénztárak-, a nyugdíjasok-, a régi korona-adósságok és a forgalmi kérdésekben a tárgyalások. Van remény, hogy ezekben a kérdésekben is meg fognak egyezni, s akkor az eredménnyel mindkét fél rendkívül meg lesz elégedve.

Ujítás az osztály sorsjátéknál. A jövő évi januárban kezdődik az osztály sorsjáték tizenötödik osztálya. Ez még csábítóbb lesz mint az eddigi volt. Az eddigi játéknál úgy volt, hogy minden második sorsjegyet nyert, most ezután minden sorsjegyet fog nyerni. Persze nem úgy kell gondolni, hogy minden sorsjegyet nagy nyereséget húz ki; hanem a dolog úgy lesz beállítva, hogy apró nyereséget húz ki, hogy a játékosok a betétnek a felét vissza nyerik s így egészen mégsem károsodnak. Így a játszási szenvedély csak tovább is fokozva lesz. A változás majd az ötödik osztály húzásánál lesz lényeges. Százhuszonezerrel több nyereséget lesz, ezek persze az apró nyereségekre esnek. Az eddigi legkisebb nyereséget 500 dinár volt s ilyen kihúznak 110 000 et. Most csak 35.000 ilyen 500 dináros nyereséget lesz; ellenben lesz kétszáz darab kétszáz dináros nyereséget. Vagyis, aki 500 dinárt betett, az kétszáz dinárt vissza nyer, s így mégis csak meglesz a veszett fejszének a nyele; 300 dinár ott marad.

Az új lakástörvény. Dr. Goszár szociálpolitikai miniszter beterjesztette a minisztertanács elé az új lakástörvény — tervezet szövegét, melyet a minisztertanács el is fogadott s a királyi szentesítés után november 1.-től fogva érvénybe lép. Az új lakástörvény tíz szakzból áll s egyik legfontosabb intézkedése, hogy védett személyeknek csak az esetre lehet felmondani, ha részükre más lakást találnak. 1928. év május 1-je után megszűnik minden lakáskorlátozás.

Megszűnik a čakoveci vámhivatal. A pénzügyi kormány október 15-iki kelettel a čakoveci vámhivatal megszűntette s innen a tisztviselők egy részét Kotoribára helyezte át. Most tehát Kotoribáról Mariborig vámhivatal nem lesz s ez úgy a muraközi, mint a zagorjei forgalomra végzetes. Az újabb fellendült nyers hus és vágott baromfi s egyéb romlandó áruk elvámolása ezután csak Kotoriban vagy Mariborban

fog történni, ami annyira alkalmatlan s oly sok költség többlettel jár, hogy ennek az üzletágnak valóságos csődjét jelenti ezen intézkedés. Hogy ezen intézkedés mennyire helytelen, mutatja az is, hogy az 1927 évi első hat hónapban a vámbevétel egy millió dinárral volt kevesebb, mint a tavalyi megfelelő időben; — sőt még a kincstárnak sincs haszna belőle. — Most Muraközből küldöttség megy Beográdba, hogy a miniszter a csakoveci vámhivatal megszüntetésére vonatkozó rendeletét vonja vissza.

GAZDÁLKODÁS.

Az állatkereskedés.

(Folytatás.)

Nálunk nemcsak az állategészségügyi rendszert, hanem az állatszavatosságot szabályozó törvényes rendelkezések hiányában vagyunk, és így külföldi törvényekre jogszokásokra esetleg magas rendű ítéletekre kell támaszkodni a bírónak, hogy ne csak saját egyéni felfogásának érvényesítésére kelljen szorítkoznia; anélkül természetesen hogy annak feltétlen helyességére igényt tarthasson.

Ezért az u. n. törvényszéki állatorvostanból a legszükségesebb tudnivalókat e lapban egyszer másszor leírom.

A törvényszéki állatorvostanba olyan jogi kérdések tartóznak, melyek elbírálásához állatorvosi ismeretek kellenek. A vevő a megvett avagy megvásárolt állatban utólag bizonyos, benne előzőleg feltételezett tulajdonságok hiányát avagy kész hibákat fedez fel, melyek miatt az állat rendeltetésének megfelelő használhatóságát korlátozzák vagy kizárják és ezzel az állat értékét kisebb-nagyobb mértékben csökkentik és ezért a vevő magát károsnak érzi e sérelmét orvosolni, kárát megtéríteni kívánja. A jogá megállapítása a bíró feladata, mely feladatának a tényállás helyes felderítésével felelhet meg, ez utóbbi azonban, állatok tulajdonságairól és betegségeiről lévén szó, csak bizonyos állatorvosi tudományi szempontok tekintetbevételével válik lehetségessé, ilyenkor a bíró az állatorvos közreműködését veszi igénybe. Az állatorvosnak azonban nemcsak az orvostudományi ismeretekkel kell birni, hanem a fenforgó eset természetéhez képest azt különleges módon kell alkalmaznia. Ezt csakis akkor tudja kellően elvégezni, ha alapos orvosi ismeretén kívül a jogszabályokat és kereskedelmi szokásokat ismeri. A törvényszéki állatorvostan végcélja: támogatni az igazságszolgáltatást az állatok birtoklása és forgalomba hozása révén felmerülő vitás jogi kérdések igazságos elbírálásában, és az a feladata adja meg a kiváló jelentőségét különösen most amidőn az állattenyésztés fejlődésével a házi állatokban rejlő nemzeti vagyoni értékre egyre emelkedik az állatforgalom élénkülésével

pedig az ezzel kapcsolatos vitás kérdések mind sűrűbben foglalkoztatják a bíróságot.

Szakértő újabb csak okleveles állatorvos lehet, ha azt a bírósági szakértői teendővel megbizsa. A peres fél is választhat magának szakértőt, tekintet nélkül arra magán állatorvos-e az vagy valamely hivatalos állást tölt-e be és ép úgy közömbös a hivatalos állás természete, valamint az állatorvosnak a hivatalos rangsorban elfoglalt helye.

(Folyt. köv.)

ÁLLANDÓAN KAPHATÓK:

Szalona kg-ja Din 24.-

Zsir " " 23-28

Háj " " 26.-

Tőpörtő, kolbász stb. stb.

BENKO mézárászékben MURSKA SOBOTA.

SZNEJÉ I MLADO'ZENCI!

Prvle kak szi szpokupujete vase potrebscine za 'zenitev poglednite v trgovino A. KIRÁLY M. Sobota, glávni trg, gde je velika záloga i zbera v korinaj vencov, slarov za sneje, strumfle in vsze drobno blágo kaj sze pri tej prilikaj núa.

Velika záloga 'zenszki krsesákov i rázno traletno i drobno blágo.

Szolidna posztr'zba! Niszike cène!

A. KIRÁLY

trg. Klobuki perilom in kratkim blagom

MURSKA SOBOTA

Glávni trg. Bergerova hisa

KERESKEDELEM.

ÁRU:

LJUBLJANA október 21.

100 kg.	Buza	Din.	290—
"	Rozs	"	275—
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	225—
"	Köles	"	300—
"	Hajdina	"	300—
"	Széna	"	60—50
"	Bab cseres.	"	300—
"	vegyes bab	"	100—
"	Krumpli	"	200—
"	Lenmag	"	370—380
"	Lóhermag	"	1500—1800

BENKO: október 21.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	9—	10—
Ősző	7—	8—	9—	10—
Tehén	—	—	3—	7—
Borju	—	—	—	12-50
Sertés	—	—	—	18—
Zsir I-a	—	—	23—	28—
Vaj	—	—	—	30—
Szalonna	—	—	—	24—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1—

Pénz.

1 Dollár	= Din.	56-70
1 Pengő Budapest	=	10.—
1 Schil. Bécs	=	7-99
1 Kor. Praga	=	1-67
1 Lira	=	2-46
Zürichben 100 Din	=	9.135 sfrk.

Tüzifa (tölgy)

Kupsinon 350 dinárért, házhoz szállítva 450 dinárért kapható HUSZÁR ISTVÁNNÁL Kupsinon.

Terjessze és olvassa a „MURAVIDÉK“-et

NEMECZ JANEZ

vaskereskedő,

MURSKA SOBOTA

árusít bámulatos olcsó áron: épületvasalást, tűzhelyeket, gépolajat, gépalkatrészeket, dobsint, vizmutatóüveget, kenőszelencéket, felvonó serlegeket, tömlőket, tömitőanyagot, valamint minden

Puch vas és gépszakmába vágó anyagot. Bicyklik állandóan nagy választékban PUCH motorkerékpárok és alkatrészek Prekmurje vezérképviselője.

Styria

Világhírű Urania írógépek raktára.